

Leerlijnen

Karakter sluit perfect aan op het aanbod voor het aanvankelijk lezen en ontwikkelt de benodigde technische leesvaardigheid als randvoorwaarde voor het begrijpend en studerend lezen. De lessen zijn opgebouwd vanuit de leerlijnen:

1. technisch lezen
2. vloeiend lezen
3. leesbevordering en literatuureducatie

1. Technisch lezen

De leerlijn technisch lezen sluit volledig aan op de tekstkenmerken van de nieuwe Cito AVI en DMT (versie 2018). Elk leerjaar is erop gericht dat alle kinderen minimaal twee AVI-niveaus halen en de pluskinderen minimaal twee AVI-niveaus hoger.

2. Vloeiend lezen

Een kind leest pas vloeiend als het tijdens het lezen niet alleen decodeert, maar wanneer het met hoorbaar begrip leest. De verschillende aspecten van vloeiend lezen zoals het lezen van leestekens, klemtoon en intonatie worden herhaald aangeboden. En de teksten zijn precies op maat geschreven bij het lesdoel. Het technisch leesniveau staat de kinderen dus niet in de weg.

3. Leesbevordering en literatuureducatie

Uniek aan Karakter zijn de compleet uitgewerkte lessen leesbevordering en literatuureducatie voor de hele groep. Een onderwerp wordt telkens behandeld in twee opeenvolgende lessen: eerst een les literatuureducatie waarin de kinderen kennismaken met een aspect uit de jeugdliteratuur, zoals karakterontwikkeling of de kenmerken van detectiveverhalen, en daarna een leesbevorderingsles over hetzelfde onderwerp. In de leesbevorderingsles staat het samenwerken, praten over boeken, centraal. Op die manier worden de kinderen literair vaardig gemaakt en ontwikkelen ze een persoonlijke leessmaak. Dit heeft een positief effect op hun leeshouding.

Didactiek

Eén doel per les

Er is één leesdoel per leestekst en per les, gedurende twee opeenvolgende lessen. Dat lesdoel staat duidelijk in het leeswerkboek en de kinderen gaan er gericht mee aan de slag. Met woord- en zinsoefeningen en met een leesteksten op maat. Deze manier van werken is effectief omdat elke

vaardigheid verschillende eisen stelt aan instructie, oefenen, inhoud en niveau van de teksten waarmee geoefend wordt. En hij is motiverend: door elke vaardigheid gericht te onderwijzen is de kans het grootst dat alle kinderen, dus ook de zwakke lezers, succeservaringen opdoen.

Effectieve instructie voor elk kind

In Karakter wordt de leerkrachtijd zoveel mogelijk ingezet voor de hele groep. Dat gebeurt door de zwakke en gemiddelde lezers zolang mogelijk bij elkaar te houden. Ook is er in het lesmodel ruimte om instructie te geven aan de kinderen van de plusgroep. Zo kan elk kind profiteren van een effectieve instructie.

Zien dat je stappen maakt!

Er is een persoonlijk meetmoment aan het begin en aan het einde van de les. Aan het begin van de les lezen de kinderen een tekst met woorden van het leesdoel en markeren tot hoe ver ze zijn gekomen. Aan het einde van de les lezen ze de begintekst opnieuw. Ze zien dat ze nu door gerichte oefening verder komen, ze hebben echt stappen gemaakt.

Variatie verveelt nooit

De verschillende werkvormen in Karakter zorgen voor afwisseling en vergroten de betrokkenheid van de kinderen. Ze gaan in uitdagende timeroefeningen de strijd aan met zichzelf en ze kunnen ze in samenleesvormen als duo-lezen en theaterlezen laten zien wat ze kunnen. De zwakste lezers bereiden de rol met de leerkracht voor en krijgen bij het spelen een belangrijke rol in het verhaal. Deze variatie zorgt voor succes en maakt elke lezer enthousiast!

Samenhang Malmberg-methodes

Bij 'Even opfrissen' in Karakter worden telkens de categorieën aangeboden die kort daarna in de spellingmethodes Taal actief en Staal aan bod komen. Gebruik je nog meer methodes van Malmberg op school, dan zie je dat Karakter op dezelfde herkenbare manier is georganiseerd: de opzet van de handleidingen, de software en werkvormen voor samenwerkend leren bijvoorbeeld. Deze samenhang maakt Karakter vertrouwd, zorgt voor tijdwinst en een hoger leerrendement.

Organisatie

Jaarprogramma

Karakter heeft 4 perioden van 7 lesweken en een toetsweek. In totaal biedt de methode dus lesstof voor 32 weken. Met dit jaarprogramma geeft Karakter je

rust en ruimte in het schooljaar. De uitloopweken kun je naar eigen inzicht inplannen.

Weekprogramma

Een les technisch of vloeiend lezen duurt 30 minuten. De weekindeling is als volgt:

- in groep 4 en 5: 4 x 30 minuten
- in groep 6: 2 x 30 minuten
- in groep 7 en 8: 1 x 30 minuten

In groep 4 en 5 ligt de nadruk op technisch lezen. Vanaf groep 6 neemt de aandacht voor vloeiend lezen naar verhouding toe. In groep 7 en 8 staat het vloeiend lezen centraal en is een onderhoudsprogramma en herhalingsprogramma voor technisch lezen opgenomen. De aandacht voor leesbevordering en literatuureducatie is door de jaren heen constant: 1 les van 45 minuten per week.

Lesopbouw technisch en vloeiend lezen

Een les technisch of vloeiend lezen duurt 30 minuten. Een nieuw technisch leesdoel wordt aangeboden in twee opeenvolgende lessen die samen een geheel vormen. Oudere doelen worden consequent opgefrist met woordrijen en flitsen. In de eerste les staat de instructie aan de basisgroep centraal, in de tweede les de instructie aan de plusgroep en begeleide verwerking van de zwakke lezers. Elke tweede les wordt altijd afgesloten met samenlezen: duo-lezen bij technisch lezen en theaterlezen bij vloeiend lezen.

Lesopbouw leesbevordering en literatuureducatie

Een les leesbevordering of literatuureducatie duurt 45 minuten. In de ene week staat een literatuureducatiedoel centraal, in de andere week sluit de les leesbevordering op dit doel aan.

Een literatuureducatieles heeft altijd een leerdoel en de leesbevorderingsles heeft altijd een belevingsdoel.

Toetsmomenten

Er zijn vier toetsmomenten per jaar met een woordtoets en een teksttoets op twee niveaus: voor de basisgroep en de plusgroep. De toetsen zijn signalerend en niet normerend van aard. Met het onderdeel Toetsen in het nieuwe platform Bingel kun je de resultaten per kind eenvoudig in kaart brengen.

Combinatiegroepen

De doelen van de lessen technisch lezen herhalen en verdiepen zich door de jaren heen, en die herhaling is waar mogelijk elk jaar op hetzelfde moment gepland, zodat de je de instructie, begeleide inoefening en afsluiting van de les aan beide groepen tegelijk kunt geven. De verwerking doen de kinderen vervolgens op hun eigen niveau.

Hetzelfde geldt voor de lesdoelen voor vloeiend lezen: deze lesdoelen zijn zelfs één op één hetzelfde door de jaren heen. En voor wat betreft de werkboeken leesbevordering: alle kinderen in de combinatiegroep werken in hetzelfde werkboek, je geeft de les aan de hele groep tegelijk. Zo leren de kinderen echt van en met elkaar.

Differentiatie

Vier niveaus voor technisch en vloeiend lezen

Karakter geeft niet alleen de zwakke lezers veel instructie en aandacht, maar het gunt ook de gemiddelde lezer meer tijd van de leerkracht. De pluslezers werken in een plusboek en krijgen lesstof en instructie op hun niveau. Het werkt als volgt:

- **Zwakke lezers**
De zwakke lezers hebben een eigen route met de groepsinstructie, verlengde instructie en begeleide inoefening in les 1 en begeleide verwerking in les 2.
- **Gemiddelde lezers**
De gemiddelde lezers hebben een eigen route met groepsinstructie, een korte verlengde instructie, begeleide inoefening en differentiatie in tekstaanbod.
- **Sterke lezers**
De sterke lezers gaan na de groepsinstructie zelfstandig aan de slag met hun eigen route met differentiatie in opdracht- en tekstaanbod en een doordenkvraag.
- **Pluslezers**
De pluslezers werken in een apart plusboek met instructie op leesdoelen op een hoger AVI-niveau en verdieping in literatuureducatie.

Vloeiend lezen: samen en op maat

In de lessen vloeiend lezen is de instructie voor alle kinderen in de groep gelijk en de verwerking is op het eigen niveau. Een vloeiend-lezen-doel wordt afgesloten met theaterlezen waarin elk kind een rol krijgt op zijn eigen beheersingsniveau. De zwakke lezers krijgen de makkelijkste rol en bereiden die met de leerkracht voor. Zo komt de hele groep tijdens het samenlezen samen en kunnen alle kinderen schitteren.

Leesbevordering en literatuureducatie: samen leren en inspireren

In de lessen leesbevordering en literatuureducatie wordt geen onderscheid in leesniveau gemaakt. De lessen staan in een apart werkboek en je doet ze met de hele (combinatie)groep. Het leerdoel van een les literatuureducatie komt in de daaropvolgende leesbevorderingsles terug en de kinderen gaan er met actieve samenwerkingsvormen mee aan de slag. Samen aan de slag met boekfragmenten. Zo leren ze van elkaar en inspireren ze elkaar.